

Cechy wywiadu jako formy wypowiedzi. Przedstaw na wybranych przykładach

Wywiad jest jedną z najpopularniejszych form wypowiedzi stosowaną zarówno w mediach, jak i literaturze. Jego celem jest **uzyskanie informacji** od rozmówcy, a także **przedstawienie opinii, doświadczeń lub przemyśleń** osoby udzielającej odpowiedzi. Wywiad jest szczególną formą dialogu, w której główną rolę odgrywają pytania zadawane przez dziennikarza lub autora oraz odpowiedzi udzielane przez rozmówcę. Aby omówić cechy wywiadu, warto przyjrzeć się konkretnym przykładom z różnych dziedzin, takich jak wywiady prasowe, radiowe czy literackie.

Jedną z podstawowych cech wywiadu jest **dialogiczność**, czyli forma rozmowy między dwiema osobami: dziennikarzem (pytającym) i rozmówcą (odpowiadającym). Przykładem może być wywiad z **Wisławą Szymborską**, opublikowany w czasopiśmie „Gazeta Wyborcza”, w którym poetka odpowiada na pytania dotyczące jej twórczości oraz życia prywatnego. Dialogiczność tego wywiadu pozwala czytelnikowi poznać zarówno stanowisko Szymborskiej, jak i sposób, w jaki dziennikarz prowadzi rozmowę – zadawane pytania są celne i skłaniają do refleksji.

Kolejną ważną cechą wywiadu jest **aktualność tematów**. Dziennikarze zwykle pytają o kwestie, które są **istotne społecznie lub kulturowo** w danym momencie. Przykładem może być wywiad z **Lechem Wałęsą** po objęciu przez niego urzędu prezydenta Polski. Pytania dotyczą aktualnej sytuacji politycznej, przyszłości kraju oraz osobistych planów Wałęsy. Dzięki aktualności tematów wywiad staje się dla odbiorcy interesujący i pozwala na lepsze zrozumienie bieżących wydarzeń.

Wywiad cechuje się również **indywidualizacją**, ponieważ każda rozmowa jest **dostosowana do rozmówcy**. Pytania są formułowane w taki sposób, aby uwzględniać osobiste doświadczenia, poglądy i osiągnięcia osoby udzielającej wywiadu. Na przykład w rozmowie z **Andrzejem Wajdą** dziennikarz skupia się na twórczości filmowej reżysera, pytając o inspiracje, metody pracy oraz refleksje na temat polskiego kina. Indywidualizacja wywiadu pozwala na lepsze poznanie rozmówcy i jego osobowości.

Kolejną cechą wywiadu jest **subiektywizm**, czyli wyrażanie **osobistych opinii i emocji** przez rozmówcę. W przeciwieństwie do tekstów informacyjnych, w wywiadzie rozmówca ma swobodę dzielenia się swoimi przeżyciami, poglądami i przemyśleniami. Przykładem może być wywiad z **Olga Tokarczuk**, w którym pisarka opowiada o swoich inspiracjach literackich i procesie twórczym. Jej wypowiedzi są subiektywne, co sprawia, że wywiad nabiera osobistego charakteru.

Nieodłączną cechą wywiadu jest również **strukturalizacja**, czyli **podział rozmowy na pytania i odpowiedzi**. Pytania mogą mieć charakter otwarty lub zamknięty. W wywiadach literackich, takich jak rozmowy z **Czesławem Miłoszem**, często pojawiają się pytania otwarte, które pozwalają rozmówcy swobodnie rozwijać myśl i dzielić się głębszymi refleksjami. Strukturalizacja wywiadu ułatwia odbiorcy śledzenie rozmowy i skupienie się na najważniejszych zagadnieniach.

Wywiad jest dynamiczną i wszechstronną formą wypowiedzi, która pełni ważną rolę zarówno w mediach, jak i literaturze. Jego najważniejsze cechy to dialogiczność, aktualność tematów, indywiduallizacja, subiektywizm oraz strukturalizacja. Przykłady wywiadów z wybitnymi osobami, takimi jak Wisława Szymborska, Lech Wałęsa, Andrzej Wajda czy Olga Tokarczuk, pokazują, że dobrze przeprowadzony wywiad może dostarczyć cennych informacji, a także ukazać bogactwo osobowości i poglądów rozmówcy.

Wywiad jako forma wypowiedzi jest jednym z podstawowych

narzędzi w dziennikarstwie, literaturze i naukach społecznych. Jego celem jest uzyskanie informacji, opinii lub perspektyw od rozmówcy na określony temat. Wywiad różni się od innych form wypowiedzi przede wszystkim strukturą i funkcją, a jego cechy charakterystyczne mogą być analizowane na podstawie wybranych przykładów z literatury i praktyki dziennikarskiej.

1. Struktura i organizacja wywiadu:

Wywiad zazwyczaj ma określoną strukturę, która ułatwia przeprowadzenie rozmowy i organizowanie informacji. Składa się z wprowadzenia, części głównej oraz zakończenia. Wprowadzenie ustala kontekst rozmowy, prezentuje rozmówcę i temat wywiadu. Część główna zawiera pytania i odpowiedzi, które stanowią sedno wywiadu. Zakończenie podsumowuje rozmowę i często zawiera refleksje lub dalsze pytania.

Przykład: Wywiad z Robertem B. Cialdini, autorem książki „Wywieranie wpływu na ludzi”, który został opublikowany w magazynie „Harvard Business Review”. Wprowadzenie przedstawia Cialdinię jako eksperta w dziedzinie psychologii wpływu, następnie przechodzi do pytań dotyczących jego teorii i badań. W zakończeniu wywiadu Cialdini dzieli się swoimi przyszłymi planami badawczymi i refleksjami na temat zmian w dziedzinie psychologii.

2. Typy pytań w wywiadzie:

W wywiadzie stosuje się różne typy pytań, które mają na celu uzyskanie różnych rodzajów odpowiedzi. Pytania mogą być otwarte (zapraszające do dłuższej odpowiedzi), zamknięte (wymagające krótkiej odpowiedzi) lub kierunkowe (prowadzące rozmowę w określoną stronę).

Przykład: Wywiad z Wojciechem Młynarskim w programie telewizyjnym. Dziennikarz zadaje pytania otwarte, takie jak „Jakie były Twoje inspiracje do napisania tej piosenki?” oraz pytania zamknięte, takie jak „Czy planujesz kolejną płytę?”. Pytania kierunkowe mogą dotyczyć konkretnego okresu w karierze

artysty, co pozwala skupić się na jego osiągnięciach w danym czasie.

3. Relacja między rozmówcą a dziennikarzem:

Relacja między rozmówcą a dziennikarzem jest kluczowa dla przebiegu wywiadu. Powinna być oparta na wzajemnym szacunku i zaufaniu, co pozwala na uzyskanie szczerych i wartościowych odpowiedzi. Dziennikarz powinien być dobrze przygotowany, aby zadawać trafne pytania i reagować na odpowiedzi rozmówcy.

Przykład: Wywiad z Barackiem Obamą przeprowadzony przez David Remnicka w magazynie „The New Yorker”. Remnick, jako doświadczony dziennikarz, nawiązuje relację z Obamą poprzez dobrze przygotowane pytania i umiejętność prowadzenia rozmowy w sposób, który zachęca do otwartości. W ten sposób uzyskuje głębokie i przemyślane odpowiedzi od byłego prezydenta.

4. Styl i ton wywiadu:

Styl i ton wywiadu zależą od jego celu oraz charakterystyki rozmówcy. Wywiady mogą być formalne, nieformalne, poważne, humorystyczne, lub refleksyjne, w zależności od kontekstu i tematu rozmowy. Styl wywiadu może również odzwierciedlać osobowość rozmówcy oraz oczekiwania odbiorców.

Przykład: Wywiad z Ellen DeGeneres w jej własnym talk-show. Styl wywiadu jest luźny, przyjacielski i pełen humoru, co odpowiada charakterowi programu. Ellen zadawała pytania, które były lekkie i zabawne, a rozmówcy, jak goście show-biznesowi, czuli się komfortowo, dzieląc się osobistymi anegdotami.

5. Funkcje wywiadu:

Wywiad pełni różne funkcje, takie jak informacyjna, analityczna, promocyjna i dokumentacyjna. Informacyjna funkcja polega na przekazywaniu nowych informacji lub wyjaśnianiu tematów. Analityczna funkcja umożliwia głębsze zrozumienie zagadnień poprzez dyskusję. Promocyjna funkcja dotyczy

promowania osoby, książki, filmu, czy wydarzenia. Dokumentacyjna funkcja służy zachowaniu ważnych informacji na przyszłość.

Przykład: Wywiad z Stephenem Kingiem dla „The New York Times” w kontekście premiery jego nowej książki. Funkcja promocyjna jest kluczowa, ponieważ wywiad ma na celu wzbudzenie zainteresowania książką i zachęcenie czytelników do jej zakupu. King dzieli się szczegółami o książce i swoim procesie twórczym, co pomaga w promocji jego pracy.

6. Przykłady z literatury i praktyki dziennikarskiej:

Wywiad w literaturze i dziennikarstwie może być różnie przedstawiany i wykorzystywany. Na przykład, w literaturze wywiad może być użyty jako forma narracji, w której postaci są przedstawiane poprzez swoje wypowiedzi. W dziennikarstwie wywiad jest często dokumentem źródłowym, który dostarcza faktów i opinii na temat bieżących wydarzeń.

Przykład literacki: Wywiad w powieści „Światło w sierpniu” Williama Faulknera. Faulkner wykorzystuje dialogi jako formę wywiadu, aby odsłonić psychologię i motywacje postaci. Dialogi w tej powieści są głęboko osadzone w kontekście społecznym i kulturowym, co pozwala czytelnikowi lepiej zrozumieć bohaterów i ich motywy.

Przykład dziennikarski: Wywiad z Malalą Yousafzai przeprowadzony przez New York Times. Wywiad ten nie tylko dokumentuje jej historię, ale także ilustruje jej determinację i odwagę w walce o edukację dziewcząt. Tekst wywiadu jest dobrze przemyślany i skonstruowany, co umożliwia czytelnikom głębsze zrozumienie jej doświadczeń i perspektyw.

Podsumowanie:

Wywiad jako forma wypowiedzi ma wiele charakterystycznych cech, które wpływają na sposób przedstawiania informacji oraz relacji między rozmówcą a dziennikarzem. Jego struktura, styl,

ton oraz funkcje są dostosowane do celu rozmowy i oczekiwań odbiorców. Analizując wywiady w kontekście literatury i dziennikarstwa, można dostrzec, jak ważne jest właściwe prowadzenie rozmowy oraz jak język i struktura wywiadu wpływają na odbiór i interpretację prezentowanych treści.

Jeśli szukacie pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebujecie korepetycji, konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac - oczywiście tylko w granicach prawa.